فصلنامه طبّ جنوب
پژوهشکده زیست-پزشکی خلیج فارس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر
سال چهاردهم، شماره ۳، صفحه ۲۰۳ - ۲۰۳ (پاییز ۱۳۹۰)

معرفی کتاب

تألیف: دکتر ایرج نبی‌پور
انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی بوشهر
شابک: ۰-۱۳-۵۰۳۲-۶۰۰-۹۷۸
۱۱۵ صفحه، ۱۳۹۰، قیمت: ۰ ریال

آینده‌نگاری فناوری (ابزاری برای توسعه‌ی پایدار جامع)

آینده‌نگاری فناوری، یک فرایند سیستماتیک برای ترسیم آینده‌ی میان برد تا دوربرد علم، فناوری، اقتصاد و جامعه است که هدف آن کشف زمینه‌های پژوهشی استراتژیک و یافت فناوری‌های نوپدیدی است که اثرات ژرفی را بر اقتصاد، رقابت صنعتی، خلق ثروت و کیفیت زندگی خواهند داشت. آینده‌نگاری فناوری دارای متدلوژی علمی بوده و از روش‌های گوناگونی همچون روش دلفی و سناریونویسی، برون‌یابی روند، تحلیل تأثیر متقابل، فناوری کلیدی، شبیه‌سازی، نگاشت راه فناوری و میزگرد خبرگان سود می‌جوید.

از این منظر، آینده‌نگاری فناوری، یک فرایند پیچیده، با تعداد فراوان برهم کنش‌ها، با میزان بسیار بالای ارتباطات در کمیت و کیفیت با ویژگی پویایی و چندبخشی نیرومند می‌باشد. به این معنا که افراد گوناگون از بخش‌های کسب و کار، دانشگاه و جامعه‌ی مدنی در این فرایند مشارکت می‌نمایند و ساختار مشارکت این افراد نیز به‌صورت سلسله مراتبی نبوده و همه‌ی ذی نفع‌ها از فضای گفتمان حقیقی حاکم بر بحث‌ها استفاده می‌کنند.

هدف این کتاب، ارائه‌ی یک مدل عملی برای فرایند آینده‌نگاری فناوری می‌باشد. از این رو در این نوشتار، نخست به چارچوب نظری تئوری توسعه‌ی پایدار و چگونگی تکامل این تئوری به "تئوری پایداری انتگرال" پرداخته می‌شود و سپس به هم‌گرایی این تئوری با "تفکر درباره آینده" با آینده‌پژوهی به بحث می‌پردازد. آنگاه آینده‌نگاری علم و فناوری را از زوایا و منظرهای گوناگون به چالش کشیده و شیوه‌های علمی آینده‌نگاری فناوری را معرفی خواهد کرد. در انتها، یک مدل عملی برای فرایند آینده‌نگاری فناوری ارائه خواهد شد. آینده‌نگاری صنعت و نفت و گاز ایران، به‌عنوان این مدل عملی معرفی می‌شود.

* بوشهر، دانشگاه علوم پزشکی، دانشگاه علوم‌پزشکی، مرکز تحقیقات زیست فناوری‌دریایی خلیج‌فارس، پژوهشکده زیست‌پزشکی خلیج‌فارس
E-mail: inabipour@gmail.com